

Pasen

Een gezamenlijke viering van Lukaskerk, Haagse Dominicus, en Ekklesia Den Haag

31 maart 2013

Overweging

Ik ben de vrouw van Noach.

Ik heet u van harte welkom in de boot. We zullen even niets tegen Noach zeggen. Dat u binnengekomen bent... Hij werd al zo kwaad toen ik mijn buurvrouw en haar kindje naar binnenliet.

Het is een beste man. Ik wil niets lelijks over hem zeggen. Maar ik denk dat hij het woord van God niet goed begrepen heeft. Vanaf het moment dat God hem opgedragen heeft een boot te bouwen, is hij bezig met de vernietiging, de vernietiging van het kwaad.

Hij wordt er door geobsedeerd. Het deugt niet roept hij maar. Elk klein voorvalletje wordt uitvergroot. Mensen zijn het niet waard dat ze leven, zegt hij. Gisteren is er een scheidsrechter in elkaar geslagen bij een wedstrijd van kinderen. De ouders hebben het gedaan.

Ik geef toe dat het afschuwelijk is. Onbegrijpelijk ook. Er moet iets gebeuren. Dat vind ik ook. Maar als die ouders straks aan de ark aankloppen, omdat ze gered willen worden, omdat ze opnieuw willen beginnen, laat ik ze erin.

God is niet op onze vernietiging uit. God wil ons redden.

Ik ken mijn God te goed. Hij is een God die genadig is en liefdevol, geduldig en trouw, en tot vergeving bereid. U zit hier goed in de boot. Er kunnen nog meer mensen bij. We zullen er samen wel uitkomen.

Dat geloof ik. En van harte.

God zal ons de weg wijzen. Zelfs als wij stuurloos lijken te varen op het water, zullen wij met God nieuw land vinden. Nieuwe kansen. God tilt ons uit het water op.

U geeft toch niet op. U bent hier niet voor niets gekomen.

Johannes 20: 1 Vroeg op de eerste dag van de week, toen het nog donker was, kwam Maria uit Magdala bij het graf. Ze zag dat de steen van de opening van het graf was weggehaald. 2 Ze liep snel terug naar Simon Petrus en de andere leerling, van wie Jezus veel hield, en zei: 'Ze hebben de Heer uit het graf weggehaald en we weten niet waar ze hem nu neergelegd hebben.' 3 Petrus en de andere leerling gingen op weg naar het graf. 4 Ze liepen beiden snel, maar de andere leerling rende vooruit, sneller dan Petrus, en kwam als eerste bij het graf. 5 Hij boog zich voorover en zag de linnen doeken liggen, maar hij ging niet naar binnen. 6 Even later kwam Simon Petrus en hij ging het graf wel in. Ook hij zag de linnen doeken, 7 en hij zag dat de doek die Jezus' gezicht bedekt had niet bij de andere doeken lag, maar apart opgerold op een andere plek. 8 Toen ging ook de andere leerling, die het eerst bij het graf gekomen was, het graf in. Hij zag het en geloofde. 9 Want ze hadden uit de Schrift nog niet begrepen dat hij uit de dood moest opstaan. 10 De leerlingen gingen terug naar huis. 11 Maria stond nog bij het graf en huilde. Huilend boog ze zich naar het graf, 12 en daar zag ze twee engelen in witte kleren zitten, een bij het hoofdeind en een bij het voeteneind van de plek waar het lichaam van Jezus had gelegen. 13 'Waarom huil je?' vroegen ze haar. Ze zei: 'Ze hebben mijn Heer weggehaald en ik weet niet waar ze hem hebben neergelegd.' 14 Na deze woorden keek ze om en zag ze Jezus staan, maar ze wist niet dat het Jezus was. 15 'Waarom huil je?' vroeg Jezus. 'Wie zoek je?' Maria dacht dat het de tuinman was en zei: 'Als u hem hebt weggehaald, vertel me dan waar u hem hebt neergelegd, dan kan ik hem meenemen.' 16 Jezus zei tegen haar: 'Maria!' Ze draaide zich om en

zei: 'Rabboeni!' (Dat betekent 'meester'.) 17 'Houd me niet vast,' zei Jezus. 'Ik ben nog niet opgestegen naar de Vader. Ga naar mijn broeders en zusters en zeg tegen hen dat ik opstijg naar mijn Vader, die ook jullie Vader is, naar mijn God, die ook jullie God is.' 18 Maria uit Magdala ging naar de leerlingen en zei tegen hen: 'Ik heb de Heer gezien!' En ze vertelde alles wat hij tegen haar gezegd had.

Ik ken mijn God te goed, zegt de vrouw van Noach. Hij is niet uit op de vernietiging. En ik wil die vrouw zijn. Ik wil zeggen: Ga weg, Noach. Doe niet zo schrikachtig. Wees niet zo gefixeerd op de vernietiging. Het gaat toch om Gods genade. Het gaat toch om Zijn liefde. Maar ik aarzel. Het gaat om Zijn liefde. Natuurlijk. Als Jona naar Ninivé moet om daar de ondergang van de stad aan te zeggen, gaat hij niet. Jona zegt: Ninivé zal wel weer gered worden. Wat moet ik daar. Jona kent Zijn God te goed. Ninivé wordt gered. Gelukkig maar, zegt u. Zeg ik. De vrouw van Noach is nodig om de grote lijn in het zicht te houden. En de grote lijn is Gods liefde. De boodschap van Pasen is de redding door het water heen. Is de opstanding. Maar het gaat me soms ook wat snel. Liefde, genade. Opstanding. Ik erken dat het belangrijke woorden zijn. Ik leef met die woorden. Maar ik weet dat ze ook hol en leeg kunnen zijn. Slagen in de lucht. Onbereikbaar en vreemd. Voor mij zelf - en ik hoop ook voor u - vraag ik u vandaag een poosje met mij stil te blijven staan bij die grote woorden. Bij de leerlingen ook. Want bij hen zie ik de radeloosheid die mij soms ook kan overvallen.

Op die eerste dag van de week is er chaos. Dat lijkt me duidelijk. Maria uit Magdala is als eerste naar het graf gegaan. Ze komt daar aan en ziet dat de steen van het graf is weggehaald. Ze schrikt en rent terug. "Ze hebben de Heer uit het graf weggehaald en we weten niet waar ze hem nu neergelegd hebben." Dat zegt ze. Het zijn indringende woorden. Proef de boodschap. Ze hebben mijn Heer weggenomen. Maria is bij het graf aangekomen met balsem en specerijen. Zij is gedreven door wat? Door piëteit, door verering? Maar ook door onrust? Door verwachting? Ze kan geen afscheid nemen. Dan komt het. Ze komt maar vindt hem niet. Hij is haar liefde, haar koning, haar god. Ze hebben mijn Heer weggenomen. En je hoort de vertwijfeling. Maria van Magdala heeft een bijzondere band met Jezus. Ze heeft van Hem genezing ontvangen, zeven demonen zijn van haar uitgedreven, zij heeft vergeving ontvangen. Maar wat stelt het allemaal nog voor als Hij is weggenomen. Geldt die genezing dan nog? Die vergeving? Wat is liefde, wat is genade als degene die deze schenkt, er niet meer is. Het zijn – denk ik – de vragen die Maria stelt.

Het zijn hele indringende vragen. Is met Jezus dood alles weg? Kan al het goede ons door de vingers glippen. Uit, over. Kan God dat willen? Heeft Maria dan niets meer? Laten we nog iets zorgvuldiger kijken naar Maria en Jezus, naar hun relatie. Wat is daar geweest. Ik denk dat als Jezus voor Maria een leraar was geweest en niet meer dan dat, dat ze dan wel verdrietig was geweest, opstandig tegen de machten, kwaad op de valse gezagsdragers. Maar ze had zich bij elkaar geraapt. Ze zou zich erover heen gezet hebben. Het leven is zoals het is. Ze zou gezegd hebben tegen zichzelf, dat ze de herinneringen had. De leer van Jezus zou zijn gebleven. Zo gaat het toch. De groten der aarde gaan dood. Mandela heeft naar menselijke maatstaven niet lang meer te leven. We worden op zijn dood langzaam voorbereid. Telkens horen we al dat hij in het ziekenhuis komt. Straks komt er een keer dat hij niet meer leeft. We zullen hem missen. Het was een bijzonder mens. Hij heeft veel betekend. Ik zal hem niet gauw vergeten. En de mensen dichtbij hem zullen erger uit het veld zijn geslagen dan ik. Maar ik kan me niet voorstellen, dat zij vertwijfeld zijn. Hij zal sterven, maar wat hij deed, blijft. En voor Jezus geldt dat natuurlijk in zekere mate ook zo. De bijbeltekst suggereert voor mij dat er meer aan de hand is. Jezus is meer dan leer; hij belichaamt de leer zelf. Hij is alles voor Maria.

Als ik Maria van Magdala volg dan gaat daar op zijn minst de suggestie vanuit dat alles ten onder gaat met zijn dood, ook zijn werk, zijn wonderen, zijn waarheid. Hij is weggenomen. Hij is er niet meer. En ik vraag u nog een poosje met mij te blijven. Want het is niet eenvoudig. Wat betekent dit? Weggenomen? Wie heeft hem weggenomen? Kan dat het einde betekenen? Maar van wat dan? Wat dreigt er? En ik kijk ook naar de leerlingen. Ik doe een greep uit hun opmerkingen na de dood van Jezus. De Emmaüsgangers zeggen: Wij leefden in de hoop dat hij degene was die Israël zou bevrijden. Thomas zegt: 'Alleen als ik de wonden van de spijkers in zijn handen zie en met mijn vingers kan voelen, en als ik mijn hand in zijn zij kan leggen, zal ik het geloven.' En in het evangelie van Marcus lezen we: Ze gingen naar buiten en vluchtten bij het graf vandaan,

want ze waren bevangen door angst en schrik. Ze waren zo erg geschrokken dat ze tegen niemand iets zeiden.

De leerlingen waren Joden, waren realisten. Ze kenden God aan wat Hij deed, aan alles wat Hij gedaan had. Ze speculeerden niet. Ze leefden met Hem. Toen Jezus weg was, stonden ze opeens voor een afgrond die er ook geweest zou zijn als iemand tegen hen gezegd had: God is dood. Hij is weg. Ze hebben hem weggenomen. Ze. Ze is anoniem. Een toevallige voorbijganger, de tuinman, een grafrover, de machthebbers of de massa. Het doet er niet toe. Ze hebben hem weggenomen. Weggenomen. Daar gaat het om. Ze konden onmogelijk zeggen: hij is weg, maar de waarheid blijft. Hij is zelf de waarheid; ze konden zichzelf niets wijs maken als: hij is dan wel weg, maar hij is naar de hemel gegaan. Of God is ons nabij. Zo spreken de leerlingen niet. Zo spreekt Maria niet. Jezus' dood snijdt diep, snijdt heel diep. De geschiedenis scheert langs de rand van de afgrond. God is dood. Het is gebeurd. Voor mij is er zo iets aan de hand. En natuurlijk zeg ik daarmee iets over Christus. Ik zeg misschien meer dan sommigen kunnen meemaken. Voor mij klemt het hier. Maria, Simon Petrus, de leerling die Jezus liefhad staan wat mij betreft voor een groot gat. De liefde is ten grave gedragen. De liefde is weggedaan. Liefde kan niet meer; liefde bestaat niet meer. Jezus Christus was de liefde zelf. Maar hij maakte mensen bang. Hij onthulde welk een gebrek aan liefde zij hadden. En zij doodden Hem. Zij doodden de liefde.

Kan de dood van één mens zoveel betekenen. Misschien moet je vragen: kan de opstanding van één mens zoveel betekenen. De liefde laat zich niet doden. God gaat door. Zelfs als mensen Hem weg willen doen, gaat Hij nog door. Zijn liefde weg willen doen. Dan nog gaat hij verder. De liefde vergaat nooit meer, zegt Paulus. En hij doet daarmee een geloofsuitspraak. Liefde vergaat nooit meer. Alleen Maria en de anderen twifelen nog aan het begin van die eerste Paasdag. Ze hebben hem weggenomen. Maria zegt het. We kunnen zegen dat ze ongelijk had. Maar bedenk wel dat dit een opmerking vanaf een afstand is. Een opmerking achteraf. Het is goed bij de wanhoop stil te staan. Als hij er niet meer is, is alles verloren. Weggenomen. Maria is te zeer in paniek om te putten uit de bronnen van haar geloof. Met Hem is ook God weg. Hij is weggenomen. Als ze rustiger was geweest, had ze aan het oude testament kunnen denken. In het oude testament wordt er van de lijdende dienstknecht gezegd dat hij wordt weggenomen. En wel weggenomen uit angst en gericht. Uit de dood. Bij ons groeit het inzicht. Zo is dat ook met Jezus. Jezus is uit de dood weggenomen. Dat moeten de leerlingen nog leren. Dat moeten ze nog ervaren. Mensen kunnen hem niet wegnemen. God zelf neemt Hem weg uit de dood om Hem het leven te geven. En ik moet aan Noach denken, die uit de chaos van het leven wordt weggenomen. Het leven dat niet deugt dat van onrecht en haat aan elkaar hangt. Het verhaal vertelt dat Noach uit die chaos weg wordt gehaald. Ondanks alles is er toch nieuw leven. Na vele lange dagen en nachten in de boot, stuurt hij een duif uit. Die vindt een sprietje groen. Bode van een nieuwe wereld.

Hij is niet weggenomen. Niet door ze. Ze kunnen hem niet weg nemen. God zelf neemt hem weg om de liefde voor eeuwig een plek onder ons te geven. Neemt Hem weg uit de chaos van de dood. Vernietiging, nee daar is God niet op uit. Noach was geobsedeerd door de vernietiging. Maria is totaal uit het veld geslagen. En ze hebben beide een punt. Wat nou als de chaos wint? Wat hebben wij dan nog over. In ons zit een diepgewortelde angst voor de vernietiging. Is het niet door het water, dan door een inslag van een meteoriet. In het geloof krijgen wij een antwoord op die angst. Het antwoord is kwetsbaar. Het antwoord wordt gegeven in een mens. Een mens als wij. Jezus Christus. Die volhield. Die trouw bleef. Ook, of zelfs in de chaos. Of moet ik zeg: blijft. Want zijn leven gaat door. Dat willen de evangelisten ons zeggen. Er is een geschiedenis die niet ten einde gaat. Ook al lijkt het misschien anders. Ook al komen wij er lang niet altijd aan toe: aan de liefde, aan de genade. De geschiedenis gaat verder. Jezus Christus leeft onder ons. En krijgt ons gezicht, onze handen. De liefde gaat verder. Soms is het bijna niet te geloven. Maar Hij gaat ons voor. Ook vandaag. Ze hebben hem weggenomen. Nee. Die kracht moeten wij ze niet gunnen. God heeft hem aan de dood ontrukkt. Hij leeft! Ondanks de chaos die ons aan kan grijpen. Hij leeft. En wij leven in Hem. Amen.

Trinette Verhoeven